

Meditation Matt 25,14-30 Brug dine talenter (Søndag septuagesima II)

Det er som med en mand, der skulle rejse til udlandet og kaldte sine tjenere til sig og betroede dem sin formue; én gav han fem talenter, en anden to og en tredje én, enhver efter hans evne; så rejste han. Den, der havde fået de fem talenter, gik straks hen og handlede med dem og tjente fem til. Ligeledes tjente han med de to talenter to til. Men den, der havde fået én talent, gik hen og gravede et hul i jorden og gemte sin herres penge. Lang tid efter kommer disse tjeneres herre tilbage og gør regnskab med dem. Den, der havde fået de fem talenter, kom og lagde andre fem talenter på bordet og sagde: Herre, du betroede mig fem talenter; se, jeg har tjent fem talenter til. Hans herre sagde til ham: Godt, du gode og tro tjener; du har været tro i det små, jeg vil betro dig meget. Gå ind til din herres glæde! Også han med de to talenter kom og sagde: Herre, du betroede mig to talenter; se, jeg har tjent to talenter til. Hans herre sagde til ham: Godt, du gode og tro tjener; du har været tro i det små, jeg vil betro dig meget. Gå ind til din herres glæde! Så kom også han, som havde fået den ene talent, og han sagde: Herre, jeg kender dig som en hård mand, der høster, hvor du ikke har sået, og samler, hvor du ikke har spredt, og af frygt for dig gik jeg hen og gemte din talent i jorden. Se, her har du, hvad dit er. Men hans herre sagde til ham: Du dårlige og dovne tjener! Du vidste, at jeg høster, hvor jeg ikke har sået, og samler, hvor jeg ikke har spredt. Så burde du have betroet mine penge til vekselrerne, så jeg havde fået mit igen med rente, når jeg kom tilbage. Tag derfor talenten fra ham og giv den til ham med de ti talenter. For enhver, som har, til ham skal der gives, og han skal have overflod, men den, der ikke har, fra ham skal selv det tages, som han har. Og kast den uduelige tjener ud i mørket udenfor. Der skal der være gråd og tænderskæren.

Fortællingen i Mattæusevangeliet kaldes ”Lignelsen om de betroede talenter”.

Den får sit billede fra datidens dagligliv og pengesystem, hvor talenter er penge, der skal omsættes for at yngle.

Scenen er, at en mand vil rejse udenlands.

Han kalder sine tjenere til sig og beder dem forvalte formuen, mens han er borte.

Én giver han 5 talenter – en anden 2 og en tredje én talent.

Efter han er rejst går de to tjenere hen og handler med talenterne – og med held!

Pengene yngler til det dobbelte, så de stolt kan levere en forøget formue tilbage til herren, da han kommer hjem.

Men den tredje tjener graver sin talent ned i jorden.

Og da herren kommer hjem, siger tjeneren:

Herre jeg kender dig som en hård mand, der høster hvor du ikke har sået og samler, hvor du ikke har spredt.

Af frygt for dig gik jeg hen og gemte din talent i jorden.

Se! her har du, hvad dit er.

Det var en velkomst!

Men det er da også kun halvdelen af samtalen mellem den tredje tjener og hans herre.

Tjeneren tilbageleverer den nedgravede talent med begrundelsen: Herre jeg kender dig som en hård mand, der høster hvor du ikke har sået og samler, hvor du ikke har spredt.

Af frygt for dig gik jeg hen og gemte din talent i jorden.

Se! her er hvad der er dit.

Tjeneren mener tilsyneladende at hans herre ikke har noget at beklage sig over – han har jo fået sit igen.

Nu er det ikke uforståeligt, hvis herren står undrende og spørgende – og måske noget muggen siger:

Du dårlige og dovne tjener. Du mener altså, at jeg høster, hvor jeg ikke har sået og samler, hvor jeg ikke har spredt. Hvis det er det billede du har af mig, hvorfor har du så ikke handlet i overensstemmelse med det billede? For så havde du foretaget en sikker investering og sat pengene hos vekselererne, så jeg i det mindste havde fået renter!

Lidt mere direkte kunne Herrens svar lyde således:

Hvis du virkelig frygtede mig, så havde du sørget for den sikre investering.

Men nu er du bare afsløret som doven, fordi du slet intet gjorde med talenten.

Og ikke bare det – Nej, det virker som om, du på stedet står og finder på en undskyldning, der skal forsvare din dovenskab.

Måske lyver du ikke bare for mig – måske lyver du også for dig selv. Du er måske blevet blind over for din egen løgn!

Sådan forstået, betyder ”doven” altså noget i retning af at være upåvirkelig af at der er vist en godhed og tillid.

Hvis lignelsen skal tale om andet end fornuftige og ufornuftige økonomiske investeringer, så er det vigtigt, hvad vi skal forstå ved ”talenter”.

På den ene side skal talenter altså ikke kun forstås bogstaveligt – dvs. som penge.

På den anden side skal vi heller ikke blot forstå talenter som evner mennesker har. Selv om der står at talenterne gives ’enhver efter hans evne’.

Det er jo ellers nærliggende, fordi vi fx betegner en kunstnerisk evne som et talent.

Talenterne får vi af herren dvs. af Gud. Det åbner perspektivet – ja, vi kan tænke betydelig mere omfattende. Vi kan sige så meget som, at vi får Guds formue betroet – vi får alt, hvad han har at give. Vi har fået livet selv betroet: Det at vi lever og selve det konkrete liv, som vi nu engang lever i vores hverdag. Det er vores livs lod.

Det er et vilkår at vi lever forskellige liv. Men *vores* særlige liv er *vores* særlige opgave – og det liv må vi bruge efter bedste evne.

De to tjenere så livets opgave. Men de så mere.

For de så i livets opgave også en gave – nemlig en chance som gav dem nye muligheder.

Hvad gik der så galt for den tredje tjener?

Han fik også livets opgave, men noget tog fokus fra opgaven. Han så, at han blev betroet mindre end de andre to. Han så hvor lavt han blev sat i sammenligning med de to andre.

Han sammenlignede – så forskellen – så opstod misundelsen - og i samme øjeblik gik det galt.

Den sammenlignende misundelse overvældede ham, så han mistede modet til at gå i lag med opgaven eller helt blev blind for livets opgave.

Den tredje tjener er en advarsel.

Lader vi vores liv styre af misundelsen mellem mennesker, så bliver livet kun hårdt slid. Og livets chancer indskrænkes til at være muligheder inden for rammerne af andres standarder for et godt liv.

Man kan blive blind for livets reelle opgave – og følgelig også for gaven heri.

Lignelsen siger, vi skal være tro mod livets opgave og gave: Det at vi lever, og selve det konkrete liv, som vi nu engang lever i vores hverdag.

Her er vores livs lod. Her skal vi se livets chancer.

Vi er sat et sted i verden for her at leve i kald og stand

og dertil hører bl.a. forældre, ægtefælle, børn, arbejde, naboer og verden omkring os.

Det er ikke bare et spørgsmål om klogskab, rigdom og styrke.

Det er et spørgsmål om på fantasifuld vis at udfolde lige præcis det, som vi nu engang har fået givet.

Det er der glæde i.